

POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA HSLS-a

HSLS prepoznaje važnost očuvanja okoliša i provođenja sveobuhvatne sustavne politike zaštite okoliša kao preduvjeta uspješnog i održivog gospodarskog razvoja Hrvatske.

HSLS smatra da se planovi i programi zaštite okoliša u okviru postojećeg organizacijskog ustroja državne uprave ne mogu provesti na zadovoljavajući način. Stoga se zalaže za objedinjavanje zaštite okoliša, prirode i prostora u okviru jednog resornog Ministarstva, što sada nije slučaj. Način rada ovog Ministarstva treba biti transparentan, temeljen na stručnosti i znanju te uskoj suradnji sa zainteresiranom javnošću kako bi se osigurao pravilan i nepristran pristup u realizaciji svih projekata. Realizirati se mogu samo oni projekti usklađeni sa propisima, temeljeni na najboljoj europskoj i svjetskoj praksi te primjeni najbolje raspoloživih tehnika i tehnologija. HSLS smatra da samo ovakav pristup jamči trajna i pouzdana, odnosno po okoliš i zaštitu zdravlja ljudi, najbolja i najprihvatljivija rješenja.

Usvajanjem nove zakonske regulative usklađene sa pravnom stečevinom EU, Hrvatska ima zakonodavni okvir unutar kojeg planiranje svoje sveobuhvatne razvojne politike treba strateški vezati uz zaštitu okoliša i racionalno gospodarenje prirodnim dobrima. Zbog toga HSLS smatra da je nužno preispitati dostatnost postojećih strategija i pristupiti izradi novih, dugoročnih i sektorski usklađenih strategija sa realnim rješenjima i održivim rokovima njihove realizacije. HSLS se zalaže da ova strategijska promišljanja budu rezultat ne samo političkih dogovora već i stava stručne javnosti i civilnih udruga, koje putem javnih rasprava, trebaju biti uključene u proces odlučivanja. Navedeno se prije svega odnosi na: područje gospodarenja otpadom, saniranje opasnim otpadom onečišćenog okoliša (tzv. crne točke), korištenje obnovljivih izvora energije, realizaciju projekata iz energetskog sektora, upravljanje prirodnim resursima posebice vodama, obradu otpadnih voda, zaštitu prirodnih područja i ekosustava, usklađivanju rada postojećih i novih industrijskih postrojenja sa Zakonom o zaštiti okoliša, nadzoru kakvoće poljoprivrednog zemljišta, ekološkoj proizvodnji, kontroli genetski modificirane hrane itd.

Usprkos činjenici da u provođenju projekata zaštite okoliša sudjeluje niz državnih institucija i poduzeća, postojeća praksa ukazuje na tromost administracije, probleme u pripremi projekata, sporost u ishodu dozvola, manjak stručnog kadra, prevelike političke i lobističke utjecaje koji dovode do problema u provođenju postupaka javne nabave. Sve navedeno rezultira slabom provedbom zacrtanih mjera, nizom pokrenutih policijskih istraga u dosada pokrenutim aktivnostima te manjkom projekata, posebice onih koji bi mogli biti kandidirani za EU predpristupne i pristupne fondove. HSLS zagovara pristup po kojem imenovanje odgovornih osoba treba biti prioritarno po principu njihove stručnosti, a ne političke podobnosti. Razumijevanje problematike, postojanje jasnog strateškog i zakonskog okvira unutar kojeg treba djelovati, ujednačen pristup administracije, korektno provođenje postupaka procjena utjecaja na okoliš te lišenost političkog utjecaja na stručne odluke, su principi za koje se zalaže HSLS kada je u pitanju uloga državnih institucija koje su zadužene za izdavanje potrebnih dozvola ili provedbu projekata. HSLS se zalaže za striktnu primjenu zakonskih i podzakonskih akata, učinkoviti i neovisan rad inspeksijskih službi u cilju kvalitetnog nadzora velikih onečišćivača okoliša i sprječavanja ekoloških akcidenata.

HSL.S također smatra da je nužno principijelno promijeniti ulogu prostorno-planske dokumentacije kada su u pitanju ne samo projekti zaštite okoliša već i drugi razvojni i infrastrukturni projekti. Navedeno je nužno povezati sa budućim teritorijalnim ustrojem Hrvatske. Naime, prostorni planovi na višim i nižim lokalnim razinama trebaju biti usuglašeni sa rezultatima prethodno izrađenih strateških studija i planskih analiza te sukladno njima omogućiti razvoj onih projekata koji zadovoljavaju zadane kriterije. Time se može izbjeći ciljano prekrajanje prostornih planova u cilju uzurpacije prostora i realizacije netransparentnih i ekološki gledano loših projekata.

HSL.S će kroz usvajanje spomenutih odrednica u provođenju politike zaštite okoliša omogućiti da Hrvatska bude tržište otvoreno za sve investitore i ulagače koji će u svojim gospodarskim aktivnostima promovirati principe razvoja „zelenog gospodarstva“. HSL.S se zalaže za realizaciju takvih projekata primjenom modela javno-privatnog partnerstva uz zadržavanje kontrolnih mehanizama u razvoju, a kasnije i nadzoru rada tako realiziranih projekata sukladno dozvolama i uvjetima zaštite okoliša. Poticanjem razvoja i primjenom zelenih tehnologija ne samo da će se pridonijeti oporavku nacionalnog gospodarstva već će se doprinijeti ukupnom smanjenju opterećenja okoliša i ispunjavanju obveza preuzetih iz međunarodnih konvencija u borbi protiv globalnih klimatskih promjena.

HSL.S će u okviru svoje ukupne politike zaštite okoliša voditi računa da se osim vlastitih sredstava u projekte zaštite okoliša maksimalno i na transparentan način ulože i sredstva iz fondova Europske unije. U tom smislu trebaju biti otklonjeni svi postojeći problemi u povlačenju Europskog novca kao što su nedovoljna koordinacija pojedinih državnih tijela, nespremnosti dijelova državne uprave, loša organizacija, neinformiranost te nedostatak stručnih kapaciteta. Raspoloživim sredstvima, HSL.S će poticati sve ekološki prihvatljive projekte u uspostavi cjelovitih sustava gospodarenja svim vrstama otpada, posebice onih projekata vezanih uz reciklažu i uporabu korisnih komponenti otpada. Također HSL.S smatra nužnim više poticati projekte vezane uz podizanje razine energetske učinkovitosti, osiguranja energetske stabilnosti te projekte kojima se omogućava korištenje različitih obnovljivih oblika energije. Cilj je udio obnovljivih izvora energije u narednom razdoblju povećati na više od 20% u ukupno proizvedenoj energije, te proporcionalno tome smanjiti i emisije stakleničkih plinova u atmosferu.

HSL.S iznimno važnim smatra ubrzanje izgradnje kanalizacijskih sustava sa sustavima obrade otpadnih voda naselja i gradova u Hrvatskoj kao i nužno provođenje revizije do sada utrošenih sredstava u cilju njihovog daljnjeg planskog i transparentnog trošenja. Jednako važnim dijelom svoje politike HSL.S smatra očuvanje prirode i prirodnih resursa od kojih kao najvažnije ističe poljoprivredne površine, šume i vode. HSL.S se posebno protivi privatizaciji vodnih resursa, te se zalaže za njihovo racionalno i održivo korištenje. U tom kontekstu HSL.S se zalaže i za ukupnu zaštitu i nadzor ekosustava, posebice morskog, te daljnje povećanje zaštićenih prirodnih područja.

Svjesni činjenice o važnosti ponašanja pojedinaca i društva u cjelini, HSL.S se zauzima da se u okviru obrazovnog sustava prenose saznanja o važnosti i načinima odgovornog ponašanja u očuvanju prirode i okoliša. Samo moderna, odgovorna i savjesna Hrvatska za koju se zalaže HSL.S može omogućiti daljnji održivi razvoj Hrvatske očuvanjem okoliša, prirode i prostora kojeg smo naslijedili i kojeg moramo predati budućim generacijama kao zalag njihovog daljnjeg prosperiteta.